

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények kiiktatása jutányosan számíttatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
KUTSERA BÉLA

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetések és pénzküldemények a kiadó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza.

† Andrassy Sándor.

Mély döbbenettel és hihetetlenül fogadtuk a hírt, hogy Andrassy Sándor meghalt. A végzet rejtelmes titkai előtt borzadva találgattuk, hogy mikép lehet az, hogy kit még néhány pillanat előtt magunk között viruló egészségben üdvözölhattünk, megszűnt élni! Nem maradt kebel, mit a fájdalom meg nem töltött volna, a ki a legtávolabb állott tőle, az is érezte, hogy a csapásban való részvétől sajog.

De hogy is lehetne az másként? Milyen polgártárs volt az, a ki egész életét a jogosság és a törvényesség uralmáért áldozta fel? Milyen barát lehetett az, kinek ténykedései egész életén keresztül az emberek összeütköző érdekeinek kiegyenlítésében ölelődnek fel. Az elhunyt munkásságának szemlélése fájdalmasabbá teszi a megsemmisülést, az örök elválás gondolatát. Egyszerű polgárember hirtelen kidőlt az élők sorából is megborzaszt bennünket, hát mennyire fokozódik bánatunk, mikor olyan munkástehetséget kell föld alá temetnünk, kinek élte minden órájában nagybecsű munkálkodás kamatozott a közérdekre.

Andrassy Sándor egész jogá-

szi működése alatt a birói gyakorlat jogfejlesztő aerájának napja ragyogott és ennek a fénye a jövőben sokáig fogja éreztetni hiányát. A bölcs, a remek jogász finomságával dolgozott mindenkor. Hiányosságot, irt nem hagyott alkotásaiban és a minta igazságszolgáltatónak ezimére rászolgált. A milliók panaszát az igazságosság tudná csak elnémitani, milliók óhaja a rideg igazságosság. És ő ezek közül egy ember léte alatt a mennyinek csak tenni lehet: igazságot szolgáltatott. Szolgálatát annak az emberiségnek ajánlotta fel, ki a birói segély nélkül nem veheti magára a civilizált népfeltség köntösét.

És most meg kell nyugodnunk abban, hogy áldásos működését örökre megszűntnek tudjuk, koporsójánál lerakott koszoruk élővirágai között azonban a siron innen maradt munkálkodás emlékeit: tovább-éltének symbolumát látja szemünk.

Ki legyen képviselővé?

Irta: Kutsera Béla.

Az elmúlt idők káprázatos világa üstökös gyanánt fénykévéket hagyott maga után s ne legyen a mondásom bombaszt, mikor azt állítom, hogy ezeket a fénykévéket annyira kicsépeztük nagyságunk

elhitetése érdekében s annyira nem szünetelünk a mult katonáinak győzelmeiből diadai menetezni, — mintha bizony a nagy verseny közepén fennállásunk és jogaink tiszteletben tartását ettől függővé tehetjük volna! Pedig mi haszontalanul hivalkodunk azokkal a győzelmekkel, azokkal a szenvedésekkel, a melyeket a magyar föld tulajdonáért dúló csaták és küzdelmek története, mint egy valószínű jogkönyv lapjain láthatunk, mert a kik a hóhérok munkájától nem idegenkedtek, pimaszok módjára fognak szemünkbe hunyorgatni, ha áthallatszik, hogy jogaink tiszteletben tartása iránt olyan alapon követelődünk és fenekelünk meg, hogy a mi jámbor büszkeségünk: az ősök hatalmassága e hont megtartani is elegendő.

Tisztelet és becsület annak, ki lelke legszebb megnyilatkoztatását ünnepélyes percekben a multért való rajongásában, az ősök szent nevében a gondolatok legszebb füzérjén való csüggéssel mutatja meg, de nem szabad felejtetni, hogy nem marad undor nélkül azoknak a szereplése, a kik csak pusztá szónoki sikerek szolgálatába szegődtek a multak nagyszerű epocháit és képviselőségüket olyan mesteriségnek tekintik, mely izgató és régen ismert történetekkel tarkított szónoklásoknál egyébből nem

TÁRCZA.

A vasuton.

Esti tíz óra tájt a vasuti étkezőkocsiban a pinczerek sűrűve hordják le az asztalokról az evőeszközöket. Az étkezőkocsiban már csak egy vendég maradt, Selmei Tivadar, a gazdag fakereskedő, ki lassan szörpölgette teáját.

Éppen szivarra gyujtott rá, mikor a szomszéd asztalnál az egyik pinczér azt mondja a másnak:

Az a zsebmetszőnő nem is jött vacsorázni.

— Az ám nem jött be, — mondotta a másik pinczér.

Selmeit ez a néhány szó kíváncsivá tette. Megkérdezte az egyik pinczértől:

— Valami zsebmetszőnő utazik velünk?

A pinczér diszkrétan mosolygott.

— De milyen!

Azzal felkapott egy nyaláb tányért és kiment a kocsiból.

Selmei nem kérdezősködött tovább. Elvégre, gondolta, zsebmetszők mindenütt vannak, miért ne lehetnének a vonaton is. Kissé rideg, önző ember volt ez a gazdag fakereskedő. A zsebmetszők például csak akkor kezdték volna érdekelni, ha az ő tárczáját fenyegették volna. De erről szó sem lehetett a jelen pillanatban. Az első osztá-

lyu vasuti kocsiban — egy évi bérletjegye volt ugyanis — egyedül utazott. Ugy éjfél tájt meg szokta vesztegetni a kalauzt, hogy magára maradhasson, Nagyon jól tudott aludni a vonaton. Néha olyan mélyen, hogy alig bírták felkelteni.

Tíz percz múlva fizetett és elindult a kupéja felé. Utközben bekandikált a többi kupéba, vajjon nem ötlík-e a szemébe esetleg a zsebmetsző nőt felfedezhetné volna, mert sokat olvasott internáczióális zsebmetszőkről, kik rendszeren szépek és többnyire elegánsak. Szeretett volna látni egy ekzemplárist.

A revü meddő maradt. Azok a nők, a kiket a kocsikban látott, nem voltak se szépek, se elegánsak. Többnyire élemedett hölgyek és jelentéktelen bakfisok, kik családjukkal utaztak s nagyokat ásítottak.

Selmei jókedvűen indult kupéja felé, de az ajtóban meghökken. — A kupében ugyanis fejét félkarjára támasztva, elegáns, csinos hölgy foglalt helyet. Máskor talán örült volna ennek a kedves vizávinak, de most akaratlanul nyugtalanság fogta el. — Nagy pénzösszeg volt nála, tizenötezer forint. Fát volt vásárolni Erdélyben, de nem tudott megalkudni. Hozta haza a pénzt érintetlenül. Ott volt a mellénye belső zsebében.

Zavartan köszönt és helyet foglalt. Néhány perczig gondolkodott. Miért nem szállt ez a magányosan utazó hölgy női szakaszba, mikor más van? Ez minden esetre különös.

Aztán milyen határozott, rezolut kinézése van. Kétségtelen, hogy ez az utitársnő hozzá van szokva a magános utazáshoz. Nagy rutinnal helyezkedett el, s igazította a ventilátorokat. Mindennél jobban nyugtalanította mély álma. Tudta, hogy ha elalszik, kész zsákmány. Az ingét is levethetik. Egyszer társai, mikor egy mulatságon elszundított, kisúvikszolták a lábaféjét. Azt nem bánta volna, ha a szemben ülő nő akármit is tenne a lábaféjével, de a tárcza, vagyis a tizenötezer forint . . .

Mert most már bizonyosra vette, hogy a szemben ülő nő senki más, mint az a zsebmetszőnő, a kit a pinczerek avizáltak. Nagyon kényelmetlenül kezdte magát érezni. Szeretett volna más kupéba áthurezolkodni, de nem talált rá ürügyet. Aztán kérdés, hogy ott biztonságban van-e?

Már arra is gondolt, hogy a legelső állomásnál leszáll s bevárja a legközelebbi vonatot. De hirtelen más ötlete támadt. Minden apropó nélkül beszédbe elegyedett a szép, de veszedelmes utitársnővel.

— Ha megengedi, hogy az egyik ablakot kinyissam?

— Amint tetszik.

Selmei mohón folytatta a társalgást. Ot perczig időzött az időjárásnál, tíz perczig szidta a menet-rendet, a rossz csatlakozást, aztán merészen felvetette a kérdést:

— A nagyságos asszonyt bizonyosan várni fogja az állomásnál a kedves férje?

áll. A tanító urak nagy lelkesedés kíséretében festik le a gyermek-lelkeknek a multak nagy erényeit és bűneit és mit a fogékony lélek ilyenkor magának a lelkébe ír, ki nem törölődik az soha sem, sőt ez a honszerlem hitvallásának bibliájává válik, a férfi kor idejére legyen minden magyar képviselőnek vestái tiszte a honszerlem örök tüzének élesztése, követeljük! de ha Cicero csodálkozott, hogy ha egyik madárjós a másikkal találkozik nem nevet, mi is bámulhatunk, hogy egynémely ugrándo-zó honatya nem gondol arra, hogy egész működése ezzel szemben auguri munka csak. Folytonosan hangos kiabálással promulgálni, hogy így csapkodott régen is, meg így vájja testünket a kétfejű sas most is és így fog rabolni a jövőben is, nem ejti el azt a jó madarat és röpte felett spekulálgatni, nem folytatása annak az élet-halál harcznak, mit vele az ősök vívtak: de bizony baljóslat! És ha kitartok továbbra is az augurok emlegetése mellett, jelenthetjük, hogy azok nyomban abbahagyták a szent ténykedést, mihelyt csak barnult az ég, jó lenne hát ha visszavonulnának sátraik alá a mi augurjaink is, mert a magyar nemzet ege bizony-bizony vészes fellegektől ijesztőn sötétlik . . .

Rendkívül fontossá vált azzal a kérdéssel való foglalkozás, hogy mennyire óhajtható olyan szellemi erő összegyűjtése a magyar parlamentben, melynek fényessége a sötétben maradt állami problémákat megvilágosítja. Az ellenségeinkkel való harcban a győzelem azon az oldalon lesz, a melyen a legcsillogóbb szellemű vértű hadsereg vonul fel. Ha tehát azt akarjuk, hogy a mienké legyen a győzelem, kérdés: vajjon mennyiben

gondoskodtunk ilyen hadseregről? Erre adott viszonyaink között a történelmők rövid idő alatt feleletet fognak adni és ha hiányzóknak fog bizonyulni egynémely örhe-lyen az éberség, az államférfiui előrelátás, az új választási rendszer idejében majd komolyabb vizitáció alá kell venni azt, kit az egyes kerületek a parlamentbe felküldenek.

A gazdaságilag hatalmas Magyarhon jövőjét nem a puffogó dikeziók, hanem óriási közgazdasági és pénzügyi munkálkodással lehet felépíteni. Erre a munkára hivatásos egyének az ország értelmiségének minden sorából a legkitünőbbek, tehát ezek és ilyenek legyenek a magyar képviselők! Magyarországra nézve nem az a fontos, hogy nem fogja-e esetleg megsérteni a spanyol etikettet egyik vagy másik kérges tenyerű munkás, iparos és ilyenek, hanem az, hogy mennyivel tudnak többet használni erejükkel, tehetségükkel a frakkosaknál! A magyar képviselőház helyett a diszmenetelést végzi a hadsereg, a magyar képviselő nem diszmenetező katona. A diszmenet jól eshetik annak, ki nem láthatja beteljesedni magán a caesári triumphust, de a magyar nemzet képviselőit küzdelemre küldi és neki diadalmenet kell, mikor Ausztria hulláját vonszolja a vezér kocsija maga után!

Mentsük meg a parasztot.

Thiers, a világtörténelem e nagy kritikusa egyik legnagyobb művét arról az igazságról írta, hogy Franciaország nem pusztulhat el mindaddig, míg meglesz a parasztsága. A francia nemzet megfogadta e nagy fiának tanácsát, és a világ legvagyonosabb és legfüggetlenebb parasztsága Franciaországban van.

A szociáldemokrácia terjesztése által komolyan érintett Németország is a pa-

rasztságban keres menedéket. Bülow kan-czellár egyik legutóbbi nagy beszédében hirdette, hogy mindent el kell követni a német földművelő osztály támogatására, mert a hazának és a jelenlegi társadalmi rendnek a parasztság az egyetlen biztos támasza. S valóban Németországban a legutóbbi tíz év alatt többet tettek a parasztság érdekében, mint a megelőző ötven esztendő alatt.

Ha valahol áll az, hogy a parasztság a hazának és a társadalmi rendnek a fundamentuma, úgy áll ez első sorban Magyarországon, melynek lakosságának hétézred része él a föld után. És mégis sehol a világon nincs annyira elhanyagolva a paraszt, mint nálunk, sehol sincs annyi nyomornak és szenvedésnek kitéve, mint nálunk. Az adótól a robotig, a rossz utaktól az uzsoráig megszámlálhatatlan kisebb nagyobb gyötrődésből áll a mi földművelőink élete. Menthetetlenül el is pusztul ez a gyönyörű, hatalmas, sok millió lelket számláló néposztály s vele elpusztul a haza és a fenálló társadalmi rend is, ha helyzetén gyökeresen nem segítünk.

Tavaly közel hétszáz ezer ember vándorolt ki Magyarországból. E rettenetes számból vagy száznyolcvanezer földműves volt. A kivándorlás nőttön nő, ha így tart még néhány évtizedig, Amerikában lesz a magyar parasztság zöme. Ha így tart, eltűnik Európa térképéről az ezeréves Magyarország.

Mentsék meg, urai e hazának a parasztságot! Mert ha nem, elháríthatatlan katasztrófa fenyeget mindnyájunkat!

Mindenekelőtt szabadítsuk fel a földműves osztályt a súlyos, igazságtalan terhek alól.

Ilyen teher a földadó, amely a kisbirtok hozadékának negyedrészt emésztí fel, másik negyedrészt pedig a többi adó. — Ezenkívül van még a kölcsönök utáni kamat, a robot, a párbér. Régóta kísért már közöttünk a fokozatos adó reformja. E reform helyes megvalósítása a terhek megnagyobbításától szabadítaná meg a parasztságot. Minél tovább húzzák-halasztják a fokozatos adó reformjának létesítését, annál nehezebb lesz a koldussá züllő parasztságot megmenteni.

A magyar kisbirtok vagy negyedrésze meg van terhelve, de még nagyobb baj az, hogy uzsorakamatot fizet. A vidéki pénzintézetek és a szövetkezetek vámpír módjára szípolozzák a paraszt életerejét, aki idestova rabszolgája lesz a pénzintézetnek, melyhez hitelért, segítségért fordult. Tervbe

A szép szőke asszony mosolygott. Kábitóan fehér fogai veszedelmesen villogtak.

— Nem, az én kedves férjem — mondotta — nem fog engem várni.

— Nem?! — szörnyűködött Selmei — hisz ez lehetetlen!

A szép asszony cigarettára gyújtott s így szólt:

— Elvált asszony vagyok.

Selmei felpattant:

— Elvált asszony? — kiáltotta — de hisz ez szörnyűség!

— Ugyan, — mondotta az utitársnő, kissé gunyosan — miért találja ön azt olyan szörnyűnek?

— Miért? Megmondom, nagyságos asszonyom. Mert én is . . .

— Ön is?

— Igen, azaz, hogy az én feleségem is elvált tőlem.

— Lám, lám.

— Én tudom, hogy milyen skandalumok előzték meg a válást. Ündorító skandalumok. Hónapokon át vajkáltunk egymás veséjében. Bocsanat, ez így van. Még a tettelegességtől sem riadtunk vissza. Micsoda bestia! Bocsanat, nem mondhatom el a részleteket. Nem mondhatom el. Tiltja a tisztesség, a köznapi értelemben vett szemérem. Azért mondtam, hogy szörnyűség. Tetszik érteni?

— Egyáltalában nem.

— Nem? Csodálom.

A szép utitársnő kidobta a cigarettát az ablakon és a legnyugodtabb hangon folytatta:

— A mi válásunkat semmiféle skandalum nem előzte meg. Férjem elpazarolta vagyonát s otthagytott egy más nő miatt.

— Egy más nő miatt? — kérdezte Selmei kissé bambán.

— Ugy van; egy más nő miatt, a ki gazdag volt.

— Ugy? Értem. E szerint a nagyságos asszony nem gazdag?

Selmei észre sem vette, hogy milyen ostobaságot, illetlenséget kérdezett. Egész bizonyosra vette, hogy az, a kívül beszél, hírhedt kalandornő. Azzal szemben nincsenek társadalmi kötelezettségek. Folytatta az indiszkrét kérdezősködést:

— Mióta férje elhagyta, a saját ügyessége után él, ugy-e bár?

— Ügyesség? Nem tudom, hogy annak nevezhető. Gazdálkodom.

— A mások zsebében, — gondolta magában a megriadt fantáziájú fakeskedő, aztán szomorúan folytatta:

— Persze, persze, az élet sok furesságot produkál. Ilyen szép asszony. . . Hm. . . Az enyém is szép volt. . . De ez nem tartozik a dologra.

Nagyot sóhajtott s lecsüggesztette fejét, mint ahogy a színpadon a drámai magánjelenéseknél szokás.

— Látssa, szép asszony, az én esetem

hasonlít az önéhez. Engem is a feleségem tett tönkre. Mert egészen tönkre tett. Nekem nincs egyebem a rajtamvalónál. Tudja, hogy harmincznyolcz krajczárral a zsebében utazom. Becsületekre mondom, 38 krajczár összes aktív vagyonom. Mit szól ehhez? Ugy-e borzasztó? Egy felnőt ember, aki maholnap nagyapa lehetne. Még nem, de néhány év múlva. Mert negyvennégy éves vagyok és itt állok csupaszon, meztelenül. . . Nem borzasztó az? És tudja miért utazom? Pumpolni megyek egyik rokonomhoz. Ugy-e, szomorú foglalkozás? Mindegy. . . a nyomoruság a lejtőre sodort. Tudja, hogy reggel óta nem ettem, Egy falatot sem. Becsületekre! Idáig jutott az asszony, az az asszony. — Csikorogatta a fogait.

A szép asszony szeméből meghatottság áradt. Lekapta hamarosan kezításkáját s kicsomagolt belőle egy sült csirkét.

— Uram — mondotta — ön megtisztelt bizalmával, nem szabad visszautasítania ezt a csekélységet. Van hozzá egy kis jó bor is.

— De asszonyom.

— Tessék.

Selmei nagyon rövid vonakodás után elfogadta a felajánlott csirkét s noha előbb az étkezőkocsiban jól bevaecorázott, mindenestől elfogyasztotta. Csak egy ropogtatta a csontokat. A bort is kihajtotta egy hörpintésre. Nagyon meg volt elégedve magával, vagyis azzal, hogy milyen pompá-

van vége a kisbirtok tehermentesítése, a kisbirtokon fekvő terhek állami megváltása — mikor lesz már e tervekből valóság? Meddig akarnak még várni? Addig, míg az egész kisbirtok a pénzügyintézetek kezében lesz? Akkor már Amerikában lesz minden magyar paraszt.

Szigoru usztorátörvényt is ígértek már nem egyszer a kiszipolyozott kisgazdáknak. Mért nem csinálják már meg ezt a törvényt?

A nagybirtok miatt nem tud terjeszkedni a kisbirtok, ellenben a tőkével bíró nagybirtok magába olvasztja a kisbirtokot. Mi lesz azokkal az annyiszor megígért nagyszabású állami parcellázásokkal? — Hébe-korba halljuk, hogy egy mágnás parcellázza kedvezőtlen talajú földjét — iszonyu árak mellett. Nem ezt várja a szegény nép. Hanem jó és olesó földet.

A magyar gabonának nincs szállítási kedvezménye sem a vonaton, sem a Dunán. Ha már a mézszégetőknek és a zsákgyárosoknak is adnak vasuti szállítási kedvezményt, mért nem adnak a magyar parasztnak is?

Egyre-másra kötik meg a kereskedelmi szerződéseket, melyek a magyar gabonát a külföldről még jobban kiszorítják. — Mért kötnek mindig rosszabb kereskedelmi szerződéseket, mért nem jobbakat?

Miért? Miért?

A sok kérdésre majd megadja a választ a jövő, a mely pusztulást, enyészetet hord méhében.

El fog pusztulni ez az ország, ha a magyar földet meg nem menti az ő hú parasztjai számára.

Krónika.

Washington György.

Amerika történelmében Washington szereplése oly korszak alkotó, mi Amerikának szabadsága, függetlensége s hatalmasságának megvalósulását jelenti. Ez a hatalmas tehetségű tgyén volt lelke és vezére az amerikaiak szabadságharcának, ez a minden kiváló tulajdonsággal megáldott férfiú a mily elszánt hadvezér és katona, ép oly államférfiú volt. Párhuzamot vonva a mi s az ő szabadságharcaik között csodálattal látjuk, hogy ők kevesebb vérrel szereztek meg a függetlenséget és önállóságot s Anglia az anyaország a legsebezhető területet vesztette el benne. Washington az angolok legyőzése után királyává akarta választani a felszabadult ország, ő azonban megbotránkozással utasított vissza az ajánlatot. Így lett azután Amerika általa szabad köztársasággá s ma az egész világon a szabadság minta hazájának méltán nevezik. Az államformák legszebbiket szervezték az amerikaiak az újra ébredt honban, minnek legelső elnöke Washington lett és 8 éven keresztül béke teremő napjaiban világra szóló alkotásokat művelt. 1799-ben halt meg és az amerikaiak óriási gyászra emelték el, a Washington-kultusz azonban örökké fog tartani. A magyar fővárosban most leplezték le a nagy szabadsághős szobrát s a látogatóba jött kivándorlók könnyei folyhattak, mert nekik ez a szobor ábrázolta férfiú adott kenyeret és mi pirulhatunk, hogy mi nem annyira az objektive becsült nagyságnak, mint elszakadt szabad véreink kenyéradójának hálálkodtunk vele.

Hirek.

Gyászhir. Andrassy Sándor az aranyosmaróti kir. törvényszék elnöke folyó hó 16-án váratlanul meghalt. A halál híre gyorsan terjedt és az esti órákban szájról-szájra járt a rendkívül hirtelen bekövetkezett katasztrófa és szörnyű meglepetést keltett. Hihetetlenül hangzott el a gyász- és mély sajnálatot keltett a való, hogy az elhalálozás tényleg bekövetkezett. A törvényszék tagjai, a megyei tisztviselők s kivétel nélkül mindenki osztozott a fájdalomban. Csak fokozottab volt a gyász borongása a temetés napján és a temetéskor. Hatalmas közönség gyülekezett a halottas házhöz már kora délután és nagy tömegben összeseregelve kísérték ki borus időben, könnyes szemekkel az utolsó útjára. Mély áhitattal egyesültek a lelkek egy engesztelő imában, s lassan osztoztak szét a koszorúkkal elborított új sirtól, a temetőből. A törvényszék tisztikara a következő gyászjelentést adta ki: „Az aranyosmaróti kir. törvényszék, a területén lévő kir. járásbíróságok és a kir. ügyészség mély fájdalommal tudatják nagypakai Andrassy Sándor kir. törvényszéki elnöknek folyó évi szeptember hó 16-án életének 62-ik évében rövid szenvedés után történt gyászoz elhunytát. Hült temetést folyó hó 18-án d. u. 4 órakor kísérik ki örök nyugvó helyére. Az igazságszolgáltatás elvesztette egyik legkiválóbb bajnokát, mi pedig elvesztettük böles vezetőnket és nemes szívű barátunkat. Áldott legyen emléke! Aranyosmarót, 1906. szeptember 17.”

Kinevezések. A pénzügyminister Hiller Gyula lévai kir. adóhivatali gyakornokot a bártfai kir. adóhivatalhoz adótitkárrá nevezte ki. — Az igazságügyminister Dr. Kovács Péter debreczeni gyakorló ügyvédet a lévai kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Házasság. Reidner Gyula ohaji földbirtokos folyó hó 20-án tartja esküvőjét Ruffy Mariska kisasszonnyal Bucsán (Békés m.)

Tanítói kinevezés. A vallás és közoktatásügyi minister Renglovich Aladár okleveles tanítót az ényi állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

Névváltozás. Süsz Ede szarvasi illetőségű körmöczbányai lakos vezetéknévét belügyministeri engedéllyel „Székely”-re változtatta.

Bíró választások. E hó 10-én Csekén Haulik Mátyást, Fajkúrtón Mátéffy Gyulát volt községi bírákat, Fakóvezekényen Czibula András volt törvénybíró, 11-én Zsitva-ujfalun Valásik Józsefet, 13-án pedig Nagyvezekényen Havetta Andrást, Kisvezekényen ifj. Valkovics Gergely volt községi bíró, Vörösváron Kramár Jánost, Néveden Agh Mihályt választották meg községi bíráknak.

Halálos baleset. Folyó hó 7-én délután 2 óra tájban Felsőgyörödön Chlup Mihály ottani földmivelő másfél éves fia és 12 éves nővére — a szülők távollétében — a kamarába mentek almáért, mialatt a kalitkába rakott zsákok rájuk estek és a gyermekeket maguk alá temették. A gyermekek jajveszékülésére odasiető szom-

sédoknak sikerült a leányt életveszélyes helyzetéből kiszabadítaniok, a kis fiú azonban akkorára már halva került ki a zsákok alól. A járásbíróság e hó 9-én boncoltatta a szerencsétlenül járt gyermek temetést.

Tüzek. Folyó hó 7-én délután 3 óra tájban Alsógyörödön Agárdy János plébános szérüs kertjében tűz ütött ki; több szalmakazal, két kazal löhere és egy pajta lett a tűz martaléka. A tüzet állítólag a cséplőgép kéményéből kipattant szikrák okozták. A kár 3000 kor. — Fajkúrt község határában e hó 8-án délután 5 órakor özv. Petrikovics Mátyásné tulajdonát képező földön 75 kocsi takarmánya égett oda. Az eddig ismeretlen tettest nyomozták.

Táncmulatság. Az aranyosmaróti kisiparosok a Benkovits-vendéglő összes helyiségeiben, a szegénysorsu iskolásgyermek felruházási alapja javára folyó hó 30-án jótékonyezélu zártkörű táncmulatságot rendeznek.

Elhalasztott utóállítas. Aranyosmaróton folyó hó 22-ére kitűzött utóállítas f. hó 27-én délután lesz megtartva.

Fidibusz. Ötlet és vidámság köszöntött be a „Fidibusz” című új fővárosi élezlappal, mely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos guny. — Képei és rajzai is nagyszerűek. Minden pénteken délelben már kézhez kapja a vidéki olvasó is. A „Fidibusz”-t a fényes tehetségű Helldai Jenő szerkeszti; főmunkatársai Ambrus Zoltán és Molnár Ferencz, ez a két briliáns talentum. Karikaturái javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Ákos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Lincz Lajos, Vesztróczy Manó, ezek a kitűnő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sora is fényes; Ábrányi Emil, Herczeg Ferencz, Ignótus, Gergely István, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon, Nádas Sándor. A „Fidibusz” legalább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb élezlapp. Mesésen olesó! Előfizetési ára: egy évre 6 kor, félévre 3 kor, negyedévre 1 kor. 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Egy szám ára 10 fillér. — Mutatványszámokat készséggel küld a „Fidibusz” kiadóhivatala (Budapest, Rökk Szilárd-utca 9. szám).

Uj segédjegyző. Az alsópéli körjegyzői irodában Sányi Nándor okl. jegyző mint segédjegyző alkalmazva lett.

Pajkos gyerekek. Nagymányán az Ellbogen Károly nagybirtokos tulajdonát képező telefon-hálózatot és az oszlopokon lévő elszigetelő poharakat az ottani gyerekek (valami 20—30-an) kőhajítással annyira megrongálták, hogy ez több napi helyreállítást igényel. A füssi csendőrség kinyomozta a rakoncátlanokkat és az illetékes járásbíróshoz jelentette.

Pánszláv röpiratok. Ujabban mind több és több magyargyalázó s államellenes röpiratot terjesztenek pánszláv testvéreink, de nem sokat érnek vele, mert a ministerium és a hatóságok erélyesen lépnek föl ellenük. Ujabban is a következőknek elkövetését rendelte el a belügyminister: „Magyarország és a hármasszövetség”, „Ifjuság” és „A magyar ezredév német megvilágításban.”

A kultuszminister az izraelita iskolaszékekről. A vallás és közoktatásügyi minister az izraelita iskolaügyekre nézve jelentőséggel bíró rendeletet küldött az izr. országos irodához és a magyarországi autonóm izr. hitfelekezet irodájához, az izraelita anyahitközségek, fiókhitközségek és imaházi egyesületek alapszabályainak helyesbítése tárgyában.

A Nagysurány-léva-bakabányai vasút. A kereskedelemügyi minister Pallos Ármín budapesti vállalkozónak a m. kir. államvasutak Nagysurány állomásából kiindulólag Ohaj, Rendve, Szencse, Belleg, Pozba, Besse, Felsőpél, Alsópél, Garamlók, Nagykálna, Kiskálna és Kisszecske községek érintésével a m. k. államvasutak Léva állomásához csatlakozva és azon át

san szimulálta a félig éhenholtat. Aztán megtörölte a száját, jó éjszakát mondott s három perc múlva elaludt. Biztos volt benne, hogy nem nyulnak a zsebéhez.

— Teringettét, — mondotta magában mikor végigterült a pad párnáin — kár, hogy professzionátus zsebmetsző. Olyan csinos és amellet jó szíve van. Mindegy, a földolog, hogy biztonságban van a pénz.

Már a budapesti határban dübörgött a vonat, mikor Selmei fölébredt. Egyedül volt, az utitársnő hiányzott. Első dolga volt a mellénye zsebébe nyulni és kivenni a pénztárczát. Rendben volt. . . . A pénz benne érintetlenül. Visszatette a tárczát s a zakkója zsebébe nyult, hogy a bajszkefét kivegye. Valami papírosfélét talált a zsebében. Egy borítékot. Kivette és felbontotta. Három darab tizes volt benne s egy papíroson néhány sor: „Az elvált asszony, az elvált férfinak.”

Selmei nyugtalanul nézte a három bankjegyet. Mit csináljon vele?

— A legnagyobb disznóság lenne, ha zsebretenném. És mégis, nem tehetek mást. A körülmények. . .

Zsebrevágta a pénzt s elgondolkozott:

— Most már azt szeretném tudni, hogy ki ez a nő: zsebmetszőnő, vagy angyal? Nem tudom. De olyan bajos megismerni az embereket a vasuton. . .

Zöldi Márton.

Horhi, Élesfalu, Bát és Bagonya községek érintésével Bakabánya községig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu, vagy esetleg motoros üzemű helyi érdekű vasútvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további 1 év tartamára meghosszabbította.

A Nap. A fővárosi zurnalisztika valószínűsége „A Nap”, mely ma az ország legfüggetlenebb, legszókimondóbb, legnépszerűbb és legelterjedtebb ellenzéki napilapja. „A Nap” a közönség rajongó szeretetétől kísérve, egy csapatra hódította meg a szíveket. Minden száma kész meglepetés és szenzáció. „A Nap” független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása a napnak és minden más lap megelőzésével már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. „A Nap” felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa Ábrányi Emil. Politikai cikkeinek legnagyobb részét Lengyel Zoltán és Ugron Gábor, a magyar ellenzék e fényes nevéjű vezéralakjai írják. Belső dolgozóitársai: Ábrányi Emil, Bródy Mihály, Cholnoky Viktor, Feld Aurél, Gergely István, Hacsak Géza, dr. Hajdu Miklós segédszerkesztő, Holló Márton, Kemény Simon, Lengyel Zoltán, Nádas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szaboles Bálint, Szép Ernő, Ugron Gábor. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színekben és elevenességben új ez az ujság. Valóságos zászlóvivője „A Nap” a magyar függetlenségi törekvéseknek és úgy politikai, mint ujságírói sikerei óriási tényezővé tették. — „A Nap” hasábjain tükröződik a leghivebben a magyar közönség érdekevilága. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő ujság és legolcsóbb is. Egy szám ára két krajczár. Előfizetési ára egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér. Az érdeklődőknek „A Nap” kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz.) készséggel küld mutatónyomtatványt.

Pályázat. Posta-távírdá segédtisztekké kiképzés céljából a m. kir. posta-távírdá és távbeszélő hivatalokhoz 1906. évben a budapesti posta-távírdá igazgatósági kerületbe 40, a kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári és zágrábi kerületekbe pedig egyenként 20, vagyis összesen 200 növendék vétetik fel. Növendékké felvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet, a horvát-szlavonországi illetőségűek pedig a horvát nyelvet szóban és írásban bírják, továbbá a középiskola IV. vagy ezzel egyenlő rangú más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek; az iskola bevégezése és növendékké felvétel között azonban legfeljebb 1 évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen

igazolni kell, hogy ezen 1 év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi, erkölcsi bizonyítvánnyal fedhetetlen magaviseletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta-távírdá és távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak. A felvételért sajátkezűleg irt, ivenként 1 koronás pénzügyi bélyeggel ellátott és a fent elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1906. évi október hó 10-ig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta-távírdá igazgatóságához ezimezve, azon posta-távírdahivatalnál nyújtandó be, hova folyamodó növendékké felvételét óhajtja. A folyamodványokra a szülőknél, illetve árvánknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is reávetendő. Mely posta és távírdá hivatalok vannak növendékek felvételével felhatalmazva, arra nézve bármely posta-távírdá igazgatóság, illetve hivatal tájékoztatást nyújt. Budapesti posta-távírdá hivatalokhoz csak oly növendékek vétetnek fel, kik helyben szülőknél vagy rokonnál laknak. A felvett növendékek kötelesek a szolgálatot az értesítés kézhezvétele után legkésőbb november hó 15-én megkezdeni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak, ezen kiképzés első felében semmiféle javadalmazásban nem részesülnek; az első év második felében azonban kinstári posta-távírdá hivataloknál havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a harmadik évben havi 40 korona és a negyedik évben 50 korona napidíj átalányt kapnak. Nem kinstári posta-távírdá hivataloknál a díjazás a növendék és postamester között szabad egyezkedés tárgya. Az oktatásért azonban a postamesternek nem szabad díjat szedni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után a posta-távírdá igazgatóság székhelyén vizsgára bocsájtának és a vizsga sikeres letétele után kineveztetésükig kinstári posta és távírdahivataloknál napidíjas, vagy nem kinstári hivataloknál kiadói minőségben nyernek alkalmazást.

„Nemzeti Állam” ezim alatt rendkívül elevenen szerkesztett társadalmi és közgazdasági hetilap indult meg a fővárosban. A lapnak az az intenciója, hogy társadalmi uton szolgálja a magyar nemzeti állam kiépítését. A „Nemzeti Állam” első számának vezető cikkét Hoek János orsz. képviselő írta. Szerkesztősége Kerepesi ut 72. száma alatt van s előfizetési ára egész évre 12 korona.

Uj lap. „Kerületi Értesítő” ezimellett új lap jelent meg Ruttkán Nemes Barna Ksod. állomásfőnök szerkesztésében. Az új lap a hazafias és kartársi érzés ápolását, a vasutasok társadalmi és anyagi érdekeinek gondozását tűzte ki feladatául.

Géplakatosok gépek elárúsításával foglalkozhatnak. A kereskedelemügyi mi-

nister egy elvi határozatában kimondotta, hogy a géplakatosok nyg az általuk előállított, mint a másutt beszerzett gépek elárúsításával külön iparigazolvány nélkül is foglalkozhatnak.

Uj londoni áruházak. Londonban két óriási méretű áruház keletkezett, melyek egyike június közepén nyílt meg, a másik pedig közelebb kezd meg üzleti működését. Az első a Warring, A. Gillov cég áruháza, melyet a megnyitás hetében félmillió vevő keresett fel. A másik a H. Gordon Selfridge and S. J. Warring jun. cég alatt az Oxford streeten 1 millió str. tőkével létesített és egy tízemeletes ház összes helyiségeit betölti. Ezen új áruházat, mely e nembben a legnagyobb lesz Londonban, H. Gordon Selfridge rendezte be, aki éveken át a chicagói Marshall Field A. Comp. cég nagy áruházának volt üzletvezetője. Az új áruház amerikai üzleti találmányossággal, de egyszersmind angol eleganciával van berendezve. — Itt említjük meg, hogy a közelben Londonban megtartott osztrák árukiállítás rendezője, a bécsi divatklub, szintén tervbe vette Londonban egy osztrák áruház felállítását, amely bécsi úri és női konfekció cikkeket, különösen bluzok elárúsításával foglalkozni.

A kecskeméti bicska — „gesetzlich geschützt”. Egy győri uriember — így írja nekünk egyik előfizetőnk — részt vett augusztus elején a kecskeméti Kossuthszobor leleplezésének ünnepségein. Az ünnepéről emléket akart magával hozni és tekintettel a nap jelentőségére, valami jellegzetest is keresett. Talált is ilyet. — Az egyik helyen valódi „tulipános zsebkést”-t kínáltak. A kés tetszett; az egyik oldalon az új szobor domborutánczata, a másik oldalon pedig a magyar ezimer volt. — No végre, gondolta a mi uriemberünk, van egy eredeti magyar dolog is. S ebben a tudatban meg is vette a zsebkést. Ki írja le meglepetését, mikor itthon jobban szemügyre véve a kés pengéjét és a Kossuth Lajos képét s a magyar ezimert viselő késen felfedezte a „Gesetzlich geschützt”-intelmet.

A magyar konzervgyárak helyzete. Abból az alkalomból, hogy Békés vármegye egy Békésben felállítandó konzervgyár részére állami segélyért folyamodott a földmivelésügyi kormányhoz, a földmivelésügyi miniszter leiratot intézett Békés vármegye alispánjához, melyben az állami segélyt megtagadja azzal az indoklással, hogy a jelenleg fennálló konzervgyárak az állami segély daczára sem képesek üzemüket kielégítő eredménnyel folytatni.

Drágul az enyv. Az enyvgyárak közt a kartelnek közös bevásárlási és eladási központ létesítése alapján való megújítása érdekében folytatott tárgyalások nyáron át szüneteltek. Szeptember közepén azonban újra megindulnak a tárgyalások.

146
1906

Arlejtési hirdetmény.

Az esztergomi főkapitán gáramkovácsii gazdaságában „Szlancza” pusztán 63085/1906. szám alatt minitelileg felülvizsgált terv alapján 8067 korona értékben egy ököristálló építésére arlejtést hirdet a kerületi intézőség.

A terv és költségvetés megtekintése, továbbá az építési anyagnak részben való előállítására vonatkozó bővebb felvilágosítások az uradalmi intézőségnél Kovácsiban bármely időben eszközölhetők.

Vállalkozók 10% bánatpénzzel felszerelt ajánlataikat legkésőbb folyó hó 30-ig bezárólag az uradalmi intézőséghez Gáramkovács, terjeszszék be.

Megjegyzik az intézőség, hogy a beérkezett ajánlatok közül az esztergomi főkapitán szabadon választ.

Kovácsi, 1906. szeptember 15-én.

Uradalmi intézőség.

A NAP

A magyar ujságírás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.

Felelős szerkesztője: **Braun Sándor.** Politikai főmunkatársai: **Ábrányi Emil, Lengyel Zoltán és Ugron Gábor.**

A NAP a 48-as eszmény leghivebb katonája és a 67-es politika kérelmetlenül üldözője.

A NAP már kora reggel megérkezik a vidékre.

A nap nemcsak a legkitünőbb lap de legolcsóbb is.

Egy szám ára 2 krajczár.

Előfizetés: negyedévre 4 kor., egy hóra 1 korona 40 fillér.

Mutatványszámot készséggel küld: **A NAP kiadóhivatala, VIII. Rökk Szilárd-utca 9.**

Dóczy nyomda Aranyosmarót.

FIDIBUSZ

a legkitünőbb és legolcsóbb éleclap.

Szerkeszti: **Heltay Jenő.**

Főmunkatársak: **Ambrus Zoltán, Molnár Ferencz, Herczeg Ferencz, Ignótus.**

Képei javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Ákos, Galácsi Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Lincz Lajos és Vesztróczy Manó rajzolják.

Péntek délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a FIDIBUSZT

Előfizetési ára páratlan olesó:

Egész évre 6 kor. Negyedévre 1 kor. 50 f.
Fél évre 3 kor. Egy hóra 50 f.

Egy szám ára 5 kr. (10 fill.)

Fris, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, diszesen illusztrált heti álcslap.

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a **FIDIBUSZ kiadóhivatala**

Budapest, Rökk Szilárd-utca 9. szám.